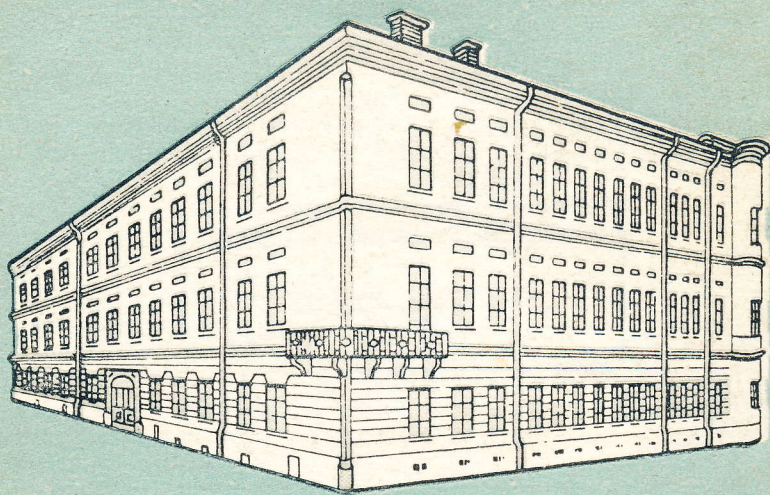

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

XXIV — XXV

1987 — 1988

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ACTA MVSEI NAPOCENSIS XXIV—XXV

1987 — 1988

Biblioteca Muzeului de Istorie

al

TRANSILVANIEI

INV.

P. 8419.

FOUNDATEUR: Acad. CONSTANTIN DAICOVICIU

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

Publication du Musée d'Histoire de Transylvanie.

Tous les correspondances sont envoyées à l'éditeur.

3400 Cluj, str. C. Daicoviciu nr. 2, Roumanie, Tel. 11.88.75.

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

Publicația Muzeului de Istorie de Transilvanie.

Orice corespondență se va adresa: Muzeul de Istorie al Transilvaniei.

3400 Cluj, str. C. Daicoviciu nr. 2, România, Tel. 11.88.75.

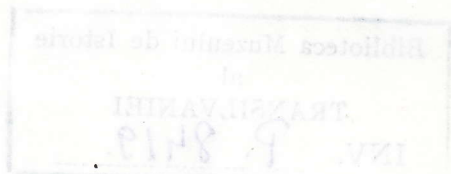
CLUJ-NAPOCA, 1992

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Dorin Alicu; Radu Ardevan; Gheorghe I. Bodea; Nicolae Cordoș (redactor responsabil); Eugenia Glodariu; Ioan Glodariu; Gheorghe Lazarovici; Ștefan Matei; Ioan Mitrofan; Francisc Pap; Constantin Pop (secretar de redacție)

ACTA
MVSEI NAPOCENSIS
XXIV—XXV

1987—1988

FONDATOR: Acad. CONSTANTIN DAICOVICIU

ACTA MVSEI NAPOCENSIS
Publicația Muzeului de istorie
al Transilvaniei.

Orice corespondență se va adresa:
Muzeul de istorie al Transilvaniei,
3400 Cluj, str. C. Daicoviciu nr. 2.
Tel. 11.86.77

ACTA MVSEI NAPOCENSIS
Publication du Musée d'Histoire de
la Transylvanie.

Toute correspondance sera envoyée à
l'adresse:
Musée d'Histoire de la Transylvanie,
3400 Cluj, str. C. Daicoviciu nr. 2, Rou-
manie. Tel. 11.86.77

In atenția autorilor

Acceptăm articolele trimise de dv. spre publicare în Acta Musei Napocensis cu respectarea următoarelor norme de redactare:

1. Articolul, dactilografiat în două exemplare, conform cerințelor tipografice (o pagină = cca. 31 rînduri, fiecare cu cca. 64 semne grafice), nu va depăși 30 de pagini.

2. Articolul va fi structurat după cum urmează: textul, urmat de numele autorului (fără a se menționa gradul didactic sau științific); pe file separate: anexa (dacă este cazul), notele, lista ilustrațiilor (dacă este cazul), rezumatul într-o limbă de circulație internațională.

3. Cifra notei va fi urmată de textul notei dactilografiat cu o jumătate de rînd mai jos.

4. Referințe bibliografice:

a) cărți: autorul, titlul (subliniat), locul apariției, anul apariției, pagina (notată: p.).

Ex.:

⁴³ I. I. Russu, *Die Sprache der Thrako-Daker*, București, 1969, p. 119.

b) articole apărute în periodice: autorul, titlul articolului (subliniat), „în”, titlul periodicului, nr. (anul, vol., fasc. etc.), pagina.

Ex.:

²² Fr. Müller, *Römerspuren im Osten Siebenbürgens*, în MCC, IV, 1859, p. 164.

c) cărți sau articole menționate în nota imediat următoare primei mențiuni: *Idem* (pentru același autor, aceeași lucrare, pagini diferite);

Ibidem (pentru același autor, aceeași lucrare, aceeași pagină).

d) cărți sau articole reluate după alte referiri ce se intercalează:

Autorul, *op. cit.*, p. ...

e) Referirile la fonduri arhivale sau de bibliotecă nu se subliniază.

f) Vor fi utilizate prescurtările bibliografice cuprinse în lista de la sfîrșitul fiecărui volum al anuarului nostru.

5. Pe fila separată cuprinzînd lista ilustrațiilor se vor numerota în ordine figurile, planșele, graficele, hărțile etc. utilizate ca ilustrație a articolului, de preferință cu textul succint care să arate conținutul fiecărei ilustrații. Numerotarea din listă va corespunde strict aceleia din cuprinsul articolului.

COMITETUL DE REDACȚIE

O precizare

Prezentul volum fiind pregătit pentru tipar încă la sfârșitul anului 1988 și începutul anului 1989, dar neputând apare din diverse motive (decesul sau pensionarea unora din membrii activi ai comitetului de redacție, lipsa mijloacelor financiare, prioritatea acordată tipăririi altor publicații), ajunge abia acum să vadă lumina tiparului. Astfel se explică prezența unor denumiri vechi (de străzi, piețe ș.a.), cit și, pe alocuri, a unei terminologii, maniere de tratare, pe care le considerăm azi perimate.

Comitetul de redacție

1992.

CUPRINS

SOMMAIRE — СОДЕРЖАНИЕ — INHALT — CONTENTS

STUDII

GHEORGHE LAZAROVICI, Sincronismele Vinča A — Starčevo-Criș	17
<i>Les synchronismes Vinča A — Starčevo-Criș</i>	28
VLADIMIR DUMITRESCU, Plastica neolitică din așezarea de la Rast (jud. Dolj)	29
<i>La plastique néolithique de l'établissement de Rast (départ. Dolj)</i>	48
EUGEN CHIRILĂ — EUGEN IAROSLAVSCHI, Tezaurul monetar de la Bobaia, sec. II — I î.e.n.	69
<i>The coin hoard of Bobaia (2nd—1st century B.C.)</i>	86
FLOREA COSTEA, Așezarea dacică de la Copăcel (com. Hîrseni, jud. Brașov)	97
<i>L'habitation dace de Copăcel, départ. Brașov</i>	109
FLORIN STĂNESCU, Absida centrală a marelui sanctuar rotund de la Sarmizegetusa Regia: considerații astronomico-matematice	119
<i>Die mittlere Apsis des grossen runden Heiligtums in Sarmizegetusa Regia; astronomisch-mathematische Betrachtungen</i>	139
IOANA BOGDAN CĂTĂNICIU, Ptolemeu și provincia Dacia	145
<i>Ptolémée et la province Dacia</i>	159
IOAN PISO, Prosopographia coloniae Dacicae Sarmizegetusae (I)	163
ISTVÁN FERENGZI, Contribuții la problema cunoașterii sistemului de apărare roman de pe cursul Someșului	171
<i>Beiträge zum Problem des römischen Wehrsystems am Someșul</i>	187
ANDREI BODOR, Contribuții la istoria orașului Napoca pe baza monumentelor sale sculpturale în piatră (II)	193
<i>Contributions à l'histoire de la cité Napoca sur la base de ses monuments sculpturaux en pierre (II)</i>	221
CORIOLAN OPREANU, Semnificația socio-demografică și politică a amfiteatrului de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa	223
<i>The socio-demographical and political meaning of the amphitheatre at Ulpia Traiana Sarmizegetusa</i>	224

DOINA BENEĂ — ADRIAN BEJAN, Viața rurală în sud-vestul Daciei în secolele II—IV (I)	247
<i>Ländliches Siedlungswesen im Süd-Westen Dakiens in den II—IV. Jhd. (I)</i>	260
ADRIAN ANDREI RUSU, Miscellanea Hatzegiana (Informații și reinterpretări privitoare la istoria Țării Hațegului în evul mediu) (II)	261
<i>Miscellanea Hatzegiana (Informations et réinterprétations concernant l'histoire du Pays de Hațeg au Moyen-Âge) (II)</i>	276
IOAN CIUPEA, Observații asupra toponimiei și antroponimiei Țării Făgărașului (I)	277
<i>Observations au sujet de la toponymie et de l'anthroponymie du Pays de Făgăraș (I)</i>	299
TOADER NICOARĂ, Cutremure de pământ și mentalități colective în zorii epocii moderne din România (1680—1830)	301
<i>Tremblements de terre et mentalités collectives à l'aube de l'époque moderne en Roumanie (1680—1830)</i>	311
MARIA TEODOR, Un istoric al Reformei: Andrei Șaguna	315
<i>A Historian of the Reformation: Andrei Șaguna</i>	323
LIVIU BOTEZAN, Activitatea politică a lui Timotei Cipariu între 1861—1865	325
<i>Timotei Cipariu politische Tätigkeit zwischen 1861—1865</i>	337
IOAN MUNTEANU, Mișcarea națională din Banat în anul 1869 și semnificația sa politică	339
<i>Le mouvement national de Banat en 1869 et sa signification politique</i>	350
TOADER IONESCU, Probleme ale dezvoltării economiei Transil- vaniei în viziunea unor intelectuali români (1850—1900)	353
<i>Quelques problèmes du développement de l'économie de Transylvanie, en vision de certains intellectuels roumains (1850—1900)</i>	366
GEORGETA TUDORAN, Național și internațional în mișcarea muncitorească din România la începutul secolului al XX-lea	367
<i>National et international dans le mouvement ouvrier de Roumanie au commencement du 20e siècle</i>	382
PETRE ȚURLEA, Cu privire la rolul lui Nicolae Iorga în întemeie- rea Universității românești din Cluj. Pagini de cores- pondență	383
<i>Contributions concernant le rôle de Nicolae Iorga dans la fondation de l'Université roumaine de Cluj. Correspondance</i>	402
IOAN SILVIU NISTOR, Întemeierea Școlii de conducători tehnici electromecanici din Cluj și organizarea procesului instruc- tiv-educativ (1919—1929)	403
<i>La fondation de l'École de conducteurs techniques électromécaniciens de Cluj et l'organisation du processus instructif-éducatif (1919—1929)</i>	416

GHEORGHE I. BODEA, Date noi despre Uniunea Tineretului Muncitor din Ardeal și Banat. 1921—1923 (IV)	417
[<i>Nouvelles données au sujet de l'Union de la Jeunesse Ouvrière de Transylvanie et Banat. 1921—1923 (IV)</i>]	
GHEORGHE ȚUȚUI, Confruntări politico-diplomatice la Conferința de pace de la Paris din 1946	437
[<i>Confrontations politiques-diplomatiques à la Conférence de paix à Paris, 1946</i>	
	456
NOTE ȘI DISCUȚII	
MIRON CIHO, Figurine funerare egiptene antice din muzeele transilvănene	459
[<i>Ancient egyptian funerary statuettes from the museums of Transylvania</i>	
	464
ZOIA KALMAR-MAXIM, Materiale neo-eneolitice intrate în colecția Muzeului de istorie al Transilvaniei (III)	465
[<i>Matériaux néo-énéolithiques entrés dans la collection du Musée d'Histoire de la Transylvanie (III)</i>	
	472
IOAN EMÖDI, Ceramica ornamentată cu șnur din peșterile Igrîța și Izbîndiș (jud. Bihor)	485
[<i>Die Schnurkeramik aus den Höhlen von Igrîța und Izbîndiș (Bezirk Bihor)</i>	
	488
EUGEN D. PĂDUREANU, Noi așezări din epoca bronzului în județul Arad	507
[<i>Nouveaux habitats de l'époque de bronze dans le dép. Arad</i>	
	514
AUREL BULBUC, Noi descoperiri arheologice de suprafață în hotarul comunei Iclod (III)	529
[<i>Nouvelles découvertes archéologiques de surface à Iclod (III)</i>	
	532
I. GLODARIU, Opinii privitoare la stratificarea societății dacice (sec. I î.e.n. — I e.n.)	537
[<i>Opinions concernant la stratification de la société dace (1er s. av.n.è. — 1er s. de n.è.)</i>	
	543
NICOLAE GUDEA, Despre ceramica glazurată panonică (sec. IV e.n.)	545
[<i>Pannonian late roman glazed pottery</i>	
	554
CONSTANTIN POP, Cîteva piese sculpturale și arhitectonice descoperite la Ulpia Traiana	563
[<i>Quelques pièces sculpturales et architectoniques découvertes à Ulpia Traiana</i>	
	565
SORIN COCIȘ — ADELA PAKI, Bibliografia Daciei romane (II)	567
[<i>Bibliographie de la Dacie romaine (II)</i>	

DORIN ALICU — SORIN COCIȘ, Ulpia Traiana Sarmizegetusa.	
Bibliografie selectivă	589
[<i>Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Bibliographie sélective</i>]	
MIHAI BĂDĂU-WITTENBERGER, Considerații privind stam-	
pilele Legiunii XIII Gemina de la Ulpia Traiana Sarmi-	
zegetusa	615
<i>Considerations on tegular materials of the Leg. XIII Gemina in Ulpia</i>	
<i>Traiana Sarmizegetusa</i>	617
GHEORGHE BALTAG, O fibulă de formă necunoscută descoper-	
ită la Sighișoara — Dealul Viilor (sec. IV—V e.n.) . .	619
<i>Une fibule d'une forme inconnue découverte à Sighișoara — Dealul Viilor</i>	
<i>(IVe—Ve s.)</i>	621
FRANCISC PAP, Circulația monetară în Transilvania în perioada	
1526—1571	623
<i>La circulation monétaire en Transylvanie entre 1526—1571</i>	629
LUANA POPA, Ornamentul în arta monetară a Principatului	
Transilvaniei (sec. XVI—XVII)	630
<i>L'ornement dans l'art monétaire de la Principauté de Transylvanie</i>	
<i>(16e—17e siècles)</i>	637
GHEORGHE SEBESTYÉN, Originea unui plan cronat al cetății	
Lipova	639
<i>L'origine d'un plan erroné du château-fort de Lipova</i>	642
ANTON E. DÖRNER, Statutul de breaslă al căruțarilor și fierari-	
lor din Orăștie	643
<i>Les statuts de la corporation des charrons et des forgerons d'Orăștie</i>	656
DEZIDERIU GARDA, Evoluția relațiilor agtare în valea supe-	
rioară a Mureșului	657
<i>L'évolution des relations agroires dans la vallée supérieure de Mureș . .</i>	663
PAUL PĂLTĂNEA, Contribuții la Bibliografia românească veche.	
Două tipărituri sibiene	669
<i>Contributions à l'ancienne bibliographie roumaine. Deux ouvrages im-</i>	
<i>primés à Sibiu</i>	675
TITUS FURDUI, Contribuții la circulația Cazaniei lui Varlaam	
în ținuturile maramureșene	677
<i>Zwei Exemplare der Cazanica von Varlaam, die sich auf dem Gebiet</i>	
<i>der Maramureș in Umlauf befanden</i>	686
IOANA BOTEZAN, Patru scrisori adresate de Partenie Cosma lui	
George Barițiu în vara anului 1861	687
<i>Quatre lettres de Partenie Cosma adressées à George Barițiu, à l'été de</i>	
<i>l'an 1861</i>	693

EUGENIA GLODARIU, Mărturii privind poziția tinerimii române universitare din Austro-Ungaria față de dualism . . .	695
<i>Zeugnisse über die Haltung der rumänischen Universitätsjugend Österreich-Ungarns dem Dualismus gegenüber</i>	700
IOAN BOLOVAN, Asociația națională arădănană pentru cultura poporului român, factor de solidarizare și unitate națională (1863—1918)	701
<i>L'Association nationale d'Arad pour la culture du peuple roumain, facteur de solidarité et d'unité nationale (1863—1918)</i>	710
GELU NEAMȚU, Procesul politic de presă din 3 septembrie 1879 intentat lui George Barițiu pentru publicarea unui document istoric în revista „Transilvania”	711
<i>Der politische Presseprozess vom 3. September 1879, der man gegen George Barițiu wegen der Veröffentlichung eines historischen Dokuments in der Zeitschrift Transilvania einleitete</i>	724
LIVIU GROZA, Scrisori de adeziune adresate generalului Traian Doda din câteva comune transilvănene (1887—1890)	727
<i>Lettres d'adhésion de quelques villages transylvains adressées au général Traian Doda (1887—1890)</i>	730
GHEORGHE ȘORA, Concepția lui Vasile Goldiș referitoare la programul național și la tactica activistă (I)	731
<i>Die Auffassung Vasile Goldiș' im Zusammenhang mit dem nationalen Programm und die aktive Taktik (I)</i>	737
STELIAN MÂNDRUȚ, Polemica dintre Iosif Sterca Șuluțiu și Ioan Lușaș în legătură cu monografia despre mitropolitul Andrei Șaguna (1908—1911)	739
<i>The controversies between Iosif Sterca Șuluțiu and Ioan Lușaș concerning the monography about Andrei Șaguna (1908—1911)</i>	747
IOAN OPRÎȘ, Legăturile dintre doi istorici transilvăneni: Constantin Moisil și Iulian Marțian	749
<i>Correspondence between two historians from Transylvania: Constantin Moisil and Iulian Marțian</i>	753
CONSTANTIN I. STAN, Contribuții privind activitatea lui Onisifor Ghibu pentru realizarea desăvârșirii unității naționale (1916—1918)	755
<i>Contributions concernant l'activité de Onisifor Ghibu pour l'accomplissement de l'unité nationale (1916—1918)</i>	765
VIOREL TOȘA, Alexandru Lupeanu-Melin (1887—1937). Încercare de schiță monografică	767
<i>Alexandru Lupeanu-Melin (1887—1937). Attempt of a monographic essay</i>	788
DAN MÂRZA, Din viața și activitatea lui Victor Motogna	789
<i>Contributions à la vie et l'activité de Victor Motogna</i>	793

CORNELIA MĂLUȚAN, Unele aspecte privind începuturile mișcării muncitorești la Dej	795
<i>Certains aspects des débuts du mouvement ouvrier à Dej</i>	804
SILVIA PINTEA, Ecolul primei stagiuni a Teatrului Național din Cluj (1919—1920) în presa locală	807
<i>Les échos de la première stagion du Théâtre National de Cluj (1919—1920) dans la presse locale</i>	815
NICOLAE ȘTEIU, Preocuparea Despărțământului Astei pentru ridicarea unei statui a lui Avram Iancu la Huedin	817
<i>Les actions de la Filiale de l'Astra pour une statue d'Avram Iancu à Huedin</i>	820
VASILE T. CIUBĂNCAN, Date noi privind sistemul cooperăției din România („Federala” din Aiud) după Dictatul de la Viena	821
<i>Nouvelles données concernant le système des coopératives en Roumanie après le Dictat de Vienne (la Société „Federala” d'Aiud)</i>	833

MUZELOGIE. RESTAURARE — CONSERVARE. OCROTIREA PATRIMONIULUI MUZEAL

GHEORGHE MÂNDRESCU, Muzeul „viu”	837
<i>Le „musée vivant”</i>	843
EMIL LAZĂR, Bobilna — reflectare în conștiință și în manifestări comemorative	845
<i>Bobilna — réflexion dans les consciences et dans les manifestations commémoratives</i>	852
GHEORGHE IANCU — NICOLAE SABĂU, Arta bizantină în corespondența lui Octavian Smigelschi cu Valeriu Braniște	855
<i>Die byzantinische Kunst in Octavian Smigelschis Briefwechsel mit Valeriu Braniște</i>	862
ION MAC, Geografie și arheologie. Analogii și convergențe	867
<i>Géographie et archéologie. Analogies et convergences</i>	871
DOINA ILEANA BOROȘ, Investigația chimică în conservarea monumentelor din piatră	873
<i>Chemical investigations in stone monuments preservation</i>	906

ARHEOMETRIE

MILITON FRENȚIU — GHEORGHE LAZAROVICI, Metode de clasificare automată în arheologie	909
<i>[Méthodes de classification automatique dans l'archéologie]</i>	

NICOLAE DRAGOMIR — GHEORGHE LAZAROVICI — ION TÎRNOVAN, Măsurarea rezistivității în tumulul de la Tureni!	919
[Le mesurage de la résistivité dans le tumulus de Tureni]	
GHEORGHE LAZAROVICI — TIBERIU PICIU, Analize pedologice preliminare în așezări neolitice din Transilvania și Banat	925
Preliminary pedological analyses at archaeological stations in the provinces of Transylvania and Banat	
935	
ZOIA KALMAR-MAXIM — EUGEN STOICOVICI, Trăsăturile „industriei” litice de la Iclod	937
Les traits caractéristiques de „l'industrie” lithique à Iclod	
945	

MISCELLANEA

SĂPĂTURI DE SALVARE ÎN JUDEȚUL CLUJ

GHEORGHE LAZAROVICI — ZOIA KALMAR-MAXIM, Săpături arheologice de salvare și cercetări etnoarheologice în Munții Petrindului în anul 1986.	949
Fouilles archéologiques de sauvetage et recherches ethnoarchéologiques dans les Monts de Petrind en 1986	
969	
GHEORGHE LAZAROVICI — ZOIA KALMAR-MAXIM, Necropolele tumulare din Munții Petrindului și Dealul Feleacului	997
Les nécropoles tumulaires des Monts de Petrind et de la colline de Feleac	
1009	
GHEORGHE LAZAROVICI, Săpăturile arheologice de salvare de la Cluj — Piața Baba Novac (1986)	1011
Die archäologischen Rettungsgrabungen von Cluj — Piața Baba Novac (1986)	
1017	
ZOIA KALMAR-MAXIM, Săpăturile arheologice de salvare de la Cluj — Stăvilar	1019
Die archäologische Rettungsgrabungen von Cluj — Stăvilar	
1023	
ZOIA KALMAR-MAXIM, Cercetări de suprafață și săpături arheologice de salvare în Valea Caldă, municipiul Cluj-Napoca (1985—1986)	1039
Oberflächenforschungen und archäologische Rettungsgrabungen im Tal Valea Caldă, Municipium Cluj-Napoca (1985—1986)	
1042	
ZOIA KALMAR-MAXIM, Săpăturile arheologice de salvare de la Plăiești și Stejeriș	1047
Die archäologischen Rettungsgrabungen von Plăiești und Stejeriș	
1052	
ȘTEFAN MATEI — RADU ARDEVAN, Sondajul de salvare de la Cluj — „Piața Muzeului”	1065
Le sondage de sauvetage de Cluj — „Place du Musée”	
1068	

CONTRIBUȚII STUDENȚEȘTI

AUREL RUSTOIU, Colanele de argint daco-getice	1079
<i>Dako-getische Halsringe aus Silber</i>	1088
GELU FLOREA, Ceramica dacică pictată cu motive vegetale și zoomorfe din Muzeul de istorie al Transilvaniei	1095
<i>La poterie dace peinte aux motifs végétaux et zoomorphes du Musée d'Histoire de la Transylvanie</i>	1100
LIGIA BOLDEA, Cîteva opinii privitoare la originea și evoluția nobilimii române din Banat (sec. XIV—XV)	1119
<i>Quelques opinions concernant l'origine et l'évolution de la noblesse roumaine de Banat (14e—15e siècles)</i>	1125
SORIN MITU, Italia la 1850, în conștiința publică a societății românești din Transilvania	1127
<i>1850 Italy in the public conscience of the Romanian society in Transylvania</i>	1138
SIMONA STIGER, Ideologia mișcării feministe românești din Transilvania între educație și emancipare	1141
<i>From Education to Emancipation. The Ideology of the Women Movement from Transylvania</i>	1153
IN MEMORIAM STEPHANI BEZDECHI (1888—1988)	
RADU ARDEVAN, Viața și activitatea lui Ștefan Bezdechi	1155
<i>La vie et l'activité de Ștefan Bezdechi</i>	1163
ALEXANDRU NEAMȚU, Contribuția profesorului Ștefan Bezdechi la publicarea colecției „Documente privind istoria României”	1165
<i>La contribution du professeur Ștefan Bezdechi à la publication de la collection de documents sur l'histoire de la Roumanie</i>	1169

RECENZII ȘI CRONICĂ

N. K. Sandars, <i>Prehistoric Art in Europe</i> (Gheorghe Lazarovici)	1173
<i>Matronen und verwandte Gottheiten</i> . Köln, 1987 (Nicolae Gudea)	1176
Karl Strobel, <i>Untersuchungen zu den Dakerkriegen Trajans. Studien zur Geschichte des mittleren und unteren Donau in der Hohen Kaiserzeit</i> . Bonn, 1984 (Nicolae Gudea)	1177
Sándor Soproni, <i>Die letzte Jahrzehnte des Pannonischen Limes</i> . München, 1985 (Nicolae Gudea)	1178
Vasile Moga, <i>De la Apulum la Alba Iulia. Fortificațiile orașului</i> . Editura Sport—Turism, București, 1987 (Constantin Pop)	1187
Pál Lipták, <i>Avars and Ancient Hungarians</i> . Budapest, Akadémiai Kiadó, 1983 (Radu Ardevan)	1188

Keith Hitchins, <i>Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transilvania (1700—1868)</i> . Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987 (Stelian Mândruț)	1192
<i>Pagini dintr-o arhivă inedită</i> . Ediție îngrijită, studiu introductiv, note de Antonie Plămădeală. Documente literare. București, Editura Minerva, 1984 (Stelian Mândruț)	1194
Olimpia Pavel, <i>Rolul presei progresiste în lupta românilor bănățeni pentru înfăptuirea idealului național la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX</i> . Timișoara, 1986 (Stelian Mândruț)	1195
Valeriu Braniște, <i>Corespondență. 1895—1901</i> . Vol. II. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986 (Stelian Mândruț)	1196
Liviu Maior, <i>Mișcarea națională românească din Transilvania. 1900—1914</i> . Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986 (Stelian Mândruț)	1197
General Traian Moșoiu, <i>Memorial de război (august—octombrie 1916)</i> . Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987 (Stelian Mândruț)	1199
Nicolae Iorga, <i>Corespondență</i> . Vol. II. Documente literare. București, Editura Minerva, 1986 (Stelian Mândruț)	1200
<i>Anuarul Institutului de istorie și arheologie „A. D. Xenopol”</i> , Iași, XXIV/1, 2, 1987 (Stelian Mândruț)	1201
<i>Biblioteca și învățămîntul</i> . Vol. VIII. Cluj-Napoca, Biblioteca Centrală Universitară Cluj-Napoca, 1984 (Stelian Mândruț)	1202
LIVIU PETCULESCU, <i>Congresul limes-ului de la Aalen. Stadiul cercetării frontierelor romane de la Dunărea de Mijloc și de Jos și al echipamentului militar roman</i>	1204
RADU ARDEVAN, <i>Al IX-lea Congres internațional de epigrafie greacă și latină (Sofia, 1987)</i>	1212
CRONICĂ	1216
PRESCURTĂRI BIBLIOGRAFICE -- ABRÉVIATIONS BIBLIOGRAPHIQUES	1219